

**SOCIALDEMOKRATERNAS
FÖRSLAG TILL STRATEGISK
PLAN 2021-2023**

Socialdemokraterna

Tillsammans för ett Norrbotten i världsklass

I vårt Norrbotten ska välfärden vara rättvist fördelad och finnas till för alla. Vår sjukvård ska hålla absolut toppklass.

I Norrbotten har vi stora utmaningar för att vi ska bli friskare och må bättre. Vi socialdemokrater jobbar hela tiden för att alla i Norrbotten ska ha tillgång till behovsstyrd och högkvalitativ vård och omsorg när de behöver det.

Alla i hela länet ska ha tillgång till en bra och nära sjukvård. Vi socialdemokrater vill därför fortsätta utvecklings- och förändringsarbetet och genomförandet av Nära vård. Vi arbetar ständigt med förbättringar vilket är avgörande för att vi långsiktigt ska klara såväl en jämlik vård, en stark ekonomi som vår kompetensförsörjning – så att vi har förmåga att ta tillvara nya medicinska metoder, behandlingar och läkemedel.

Vården ska omfatta hela livet. Lika självklart som det är med vård i livets början genom mödravårdscentraler och barnvårdscentraler vill vi att det ska vara när du har blivit äldre. Därför vill vi socialdemokrater inrätta äldremottagningar med geriatrisk kompetens och god kunskap om palliativ vård för att skapa trygghet och kontinuitet.

Ett huvudmål i arbetet med en god vård är att den ska ha en hög tillgänglighet. Ingen ska vid sjukdom behöva vänta på behandling eller lindring. Norrbottningarnas väl-färd ska vara i världsklass. Välfärden bygger på fungerande samhällen. Det är självklart att vården ska vara offentligt finansierad och styras utifrån människors behov – inte utifrån efterfrågan eller vinstintressen.

Vårt stora län och våra avstånd ger oss särskilda utmaningar inom vården. God vård genom livets alla skeden oavsett var man bor i länet förutsätter fortsatta satsningar på utveckling av digitala lösningar. Norrbotten ska fortsätta ligga i framkant med att erbjuda vård på distans och via teknik. Genom distansöverbyggande lösningar stärker vi vardagskontakten mellan vården och patienten och erbjuder norrbottningarna digitala lösningar som finns nära.

Ett mer jämlikt och jämställt län skulle göra att norrbottningarna blev friskare och mår bättre. Ett långsiktigt och brett folkhälsoarbete är avgörande för hur vår välfärd och livsmiljö utvecklas. Folkhälsa och livskvalitet är svåra och komplexa frågor. För att ohälsan i vårt samhälle ska minska behöver vi insatser inom många politikområden. Inte bara inom sjukvård och omsorg. Ett ökat folkhälsofokus kommer att krävas i skolan, i arbetslivet och i aktiviteterna i föreningslivet för att möjliggöra för fler att få det goda livet.

För ett attraktivt Norrbotten krävs ett aktivt kultur- och idrottsliv. I ett bra samhälle för alla är kulturen och fritidsmöjligheterna jätten i degen för det bästa livet och den bästa hälsan i Norrbotten.

Våra utmaningar är många, ofta är de väl kända men de är också utmaningar som samtidigt kräver både snabba och mycket långsiktiga insatser. Socioekonomiska skillnader ska inte styra hälsan genom livet. Insatser behövs inom länet för att minska ojämlikheten.

Arbetet med att minska den psykiska ohälsan hos barn och unga är prioriterat. Det förebyggande arbetet förstärks genom satsningar på ungdomsmottagningarna och att barn- och ungdomspsykiatri ges förutsättningar att korta köerna. Samverkan, flexibilitet och anpassning till förändrade och nya behov är en nyckel för att möta dagens och morgondagens behov. Tidiga och riktade insatser till barn och ungdomar som ligger i riskzonen för att dras in i drogberoende är viktigt för att minska droganvändandet. Personer som arbetar inom vården behöver kunskap om den utsatthet som kommer av att befinna sig i minoritetsposition för att säkerställa gott bemötande.

Möjlighet till livslångt lärande, förutsättningar och stöd för fortbildning, uppgifts-växlingar och förändring av uppgifter för vårdens olika yrkesgrupper kommer att vara avgörande för att kunna erbjuda kvalitativ vård i hela länet. Satsningar på kompetensutveckling för vårdens alla yrkesgrupper ger ökad kontinuitet och skapar trygghet inte minst för äldre och kroniskt sjuka patienter.

Region Norrbotten har ett stort ansvar och en viktig roll att hitta vägar för att vi löser behov tillsammans med kommuner, civilsamhället och näringslivet.

Vision och värdegrund

Region Norrbotten ska arbeta för alla människor som bor och verkar i länet. Då verksamheten bygger på invånarnas behov, krav och förväntningar läggs stor vikt vid att verksamheten, synliggör och förklarar de beslut som tas och vilken effekt dessa får. När alla i länet upplever att Region Norrbotten är till för dem har vi kommit en bit på vägen mot visionen, ”*Tillsammans för Norrbotten – bästa livet, bästa hälsan*”.

Region Norrbottens värdegrund ska utgå från en humanistisk människosyn som vilar på respekten för människovärdet och grundar sig på FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och FN:s konventioner, till exempel barnkonventionen. Dessa betonar demokrati genom:

- Alla människors lika värde och individuella rättigheter och plikter som utövas under lagarna.
- Kreativitet, engagemang, delaktighet och ansvarstagande som ett uttryck för ett aktivt medborgarskap.
- Öppenhet, samverkan och hållbarhet där kommande generationers livsmöjligheter garanteras ekologiskt, ekonomiskt och socialt, vi tar klimathotet på allvar.

Värderingar

Det är värderingar som ger stabilitet och synliggör det regionens verksamheter gemensamt står för och styrsättet att arbeta.

Medborgarna

Region Norrbotten är till för medborgarna. Det är alltid utifrån deras fokus arbetet utformas och beslut fattas. Regionen arbetar för att det ska vara bra att bo, leva och arbeta i Norrbotten.

Kvalitet och säkerhet

Region Norrbottens medarbetare gör rätt saker i rätt tid med god kvalitet. Regionen prioriterar patientsäkerhet och arbetar i all verksamhet för att skapa en bra och säker arbetsmiljö genom att förstå, förebygga, åtgärda och mildra konsekvenserna av identifierade risker, tillbud och olycksfall. Avvikelser används som informationskälla och inspiration för ytterligare förbättringar.

Respekt för varandra

Respekt bygger på en ömsesidig tillit med respekt för varandras idéer där alla kan vara med och påverka utifrån jämställda förutsättningar. Alla medarbetare har då möjlighet till utveckling utifrån sina individuella förutsättningar och är samtidigt varandras förutsättningar och arbetsmiljö, varje dag.

Etisk plattform

Region Norrbottens samtliga verksamheter ska vara tillgängliga och anpassade för alla oavsett personliga egenskaper, bostadsort, ålder, kön, funktionsvariation, utbildning, social ställning, etnisk eller religiös tillhörighet, sexuell läggning eller könsidentitet och uttryck.

Hälso- och sjukvården ska utgå från den etiska plattformen som bygger på följande tre grundprinciper:

- Människovärdesprincipen som innebär att alla människor har lika värde och samma rättigheter och plikter oberoende av personliga egenskaper och funktioner i samhället.
- Behovs- och solidaritetsprincipen som anger att resurserna i första hand bör fördelas till de områden där behoven är störst.
- Kostnadseffektivitetsprincipen som fastslår att man bör eftersträva en rimlig relation mellan kostnader och effekt då man väljer mellan verksamhetsområden eller åtgärder mätt i hälsa och livskvalitet. Rangordningen innebär att om det finns effektiva åtgärder så går svåra sjukdomar före lindrigare.

Region Norrbottens uppdrag och styrning

Region Norrbotten är en skattefinansierad demokratiskt vald organisation. Avgörande och viktiga beslut ska gå igenom en demokratiskt processas i de valda församlingarna. Beslut som bidrar till välfärden genom att vårda, värna och utveckla hela länet. Regionen ansvarar för hälso- och sjukvård, tandvård, regional utveckling, kollektivtrafik och kultur. Vi socialdemokrater vill att vården ska drivas i regionens regi och säger nej till fler vårdval och privata lösningar inom sjukvården.

Regionens uppdrag utgår från behov, förväntningar och krav med ett jämlikt och jämställt perspektiv från de som bor och verkar i länet. Regionen arbetar för en hållbar utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina. Det regionala arbetet ska ta helhetsansvar och verka för att minska skillnader i samhället och skapa de rätta förutsättningarna för en god utveckling.

Jämställdhet

Jämställdhet handlar att synliggöra oskäliga skillnader mellan kvinnor och män. Vid all planering och uppföljning ska uppgifter som är individbaserade vara uppdelade på kvinnor och män, flickor och pojkar, statistiken ska även redovisas på ålder. Eventuella skillnader ska analyseras och åtgärder vidtas där det är relevant. Planering och arbete ska ha sin utgångspunkt från principerna om jämställdhetsintegrering i alla verksamheter. Jämställdhet är en nyckelfråga för Norrbottens utveckling. För att lyckas med jämställdhetsintegreringen behövs en funktion på central nivå som arbetar strategiskt med jämställdhet gentemot divisioner och verksamheter. Utvecklar en fungerande styrning och ledning, och att alla vet hur styrningen påverkar just deras uppdrag. Men framförallt att medarbetare har kunskap om styrkedjan och förstår sin roll i den.

Jämlikhet

Allas lika värde och diskrimineringsgrunderna är viktiga utgångspunkter för Region Norrbottens samtliga verksamheter vilket innebär att arbete mot kränkande bemötande och kränkande särbehandling ska genomsyra verksamheten. Jämlikhet är ett vidare begrepp och handlar om status och värde människor emellan inom en grupp eller mellan grupper. Vi ska även utifrån tillgänglig data avseende skillnader mellan exempelvis bostadsort, inkomst och utbildning analysera skillnader. Angeläget att urfolk och minoriteters situation beaktas i beredningar och beslut.

Planeringsförutsättningar

Hållbar utveckling är grunden

De 17 globala hållbarhetsmålen är viktiga principer för regionens planeringsprocesser och ska synliggöras i Region Norrbottens uppdrag.

Region Norrbotten ska planera sin verksamhet så att den bygger på hållbara grunder, vilket innebär att stor hänsyn tas till hållbarhetsperspektiven i den egna verksamheten. Satsningar för att säkerställa den lokala livsmedelsproduktionen är en viktig del i Regionens arbete, bl a smartare upphandlingar. Utgångspunkten i hållbarhetsarbetet är den regionala utvecklingsstrategin, som alla samhällsaktörer i Norrbotten har ställt sig bakom.

De tre vedertagna hållbarhetsdimensionerna, ekologisk, ekonomisk och social, och för ner dem till regional nivå:

- Hållbart nyttjande av naturens resurser (ekologisk)
- Ett starkt näringsliv och en dynamisk välfärdssektor med hållbar tillväxt (ekonomisk)
- Goda livsvillkor och jämlik hälsa (social)

De tre dimensionerna är ömsesidigt beroende av och förstärker varandra där jämställdhet är drivkraft och resultat. Den ekologiska dimensionen sätter ramarna, eftersom det finns begränsningar för vad jordens resurser räcker till och vad miljön tål, det vill säga jordens förmåga att långsiktigt upprätthålla liv i alla dess former. Den ekonomiska dimensionen kan ses som medlet för att nå den sociala dimensionens mål om hög livskvalitet, hälsa och välbefinnande med social rättvisa.

För att Norrbotten ska vara en attraktiv region att leva och verka i är ökad jämställdhet en nyckelfråga för länet. Region Norrbottens arbete ska utgå från de nationella jämställdhetsmålen, den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet (CEMR) som regionen och länets samtliga kommuner har ställt sig bakom. Detta innebär att jämställdhetsperspektivet ska finnas med i beslut, planering, genomförande och uppföljning som sker genom uppföljningar där vi mäter oss med andra genom Jämix och Make Equality. Regionfullmäktige ska årligen debattera utvecklingen vad gäller jämställdhetsarbetet i Region Norrbotten. I Agenda 2030 är jämställdhet ett eget mål och jämställdhet ett genomgående perspektiv då jämställdhet mellan kvinnor och män är den erkänt viktigaste faktorn för en god utveckling.

Norrbottens utmaningar

Pandemier – Som till exempel Corona Covid-19 innebär och kommer att innebära stora utmaningar under de kommande åren. Det har påverkat vårdens alla områden och många är de som har fått vänta på planerade undersökningar eller operationer. Det finns nu möjlighet att testa nya sätt att organisera vården och det är då angeläget att regionens medarbetare inom sjukvården får möjlighet att prova innovativa lösningar. Det ska vara vård som utförs på regionens sjukhus och hälsocentraler. Behovet av större beredskap och kapacitet på till exempel materialsidan har blivit tydligt och behöver förstärkas.

Demografin - Det är uppenbart att Norrbottens demografiska försprång, som innebär att vi har en större andel äldre och yngre samt färre i arbetsför ålder än övriga Sverige, gör att vi kommer behöva använda och utveckla andra metoder och arbetssätt för att klara välfärdsuppdraget och möta norrbottningarnas behov. Digitaliseringen kommer att vara en av flera viktiga pusselbitar i framtidens Norrbotten tillsammans med utbyggnad av infrastruktur, såväl fysisk som digitalt.

Faktorer för en trygg och nära vård

Norrbotten är ett län med stora geografiska avstånd och till vissa delar åldrande befolkning. Med de förutsättningarna behöver vi ligga i framkant när det gäller en strukturerad samverkan mellan hälsocentralerna med närsjukvården och den kommunala hälso- och sjukvården i hemmet. För att klara av att möta de behov som finns och bygga vidare på de strukturer som finns när det gäller verksamhetsförflyttningar och gjorda skatteväxlingar är det angeläget med en tydlig och gemensam plan.

Utifrån vårdtagarens perspektiv är det viktigt att det upprättas patientkontrakt och en samordnad individuell plan för trygghet och delaktighet. Den personcentrerade vården förutsätter jämlik samverkan mellan patienten och hälso- och sjukvårdens medarbetare. Här behöver också samverkan med patientorganisationer stärkas och möjligheten att använda sig av spetspatienter vara självklar.

En utvecklad nära vård förutsätter att resurser inom sjukvården organiseras om samt att det finns forum för dialog mellan kommunerna och regionen för att ta gemensamt ansvar för att vårda och utveckla de gjorda överenskommelserna. Vi behöver skapa förutsättningar för servicepunkter som kan vara nav för distriktssköterskemottagningar.

Nedan listas några av de faktorer som kommer påverka utvecklingen och hur norrbottningarna kommer att kunna känna trygghet inför en nära och kvalitativ sjukvård.

Samverkan – smarta samarbeten kommer att vara den mest avgörande faktorn för att trygga sjukvården för de norrbottningar som har ett större behov av sjukvård och omsorg. Då är det angeläget att det finns en samsyn och samhandling mellan sjukvården och kommunerna i Norrbotten. En viktig utgångspunkt är att vården ska utgå från patientens perspektiv och behov.

Det handlar om att utveckla samarbetet mellan kommuner och regionen kring den nära hälso- och sjukvården – som kan minska trycket på sjukhusen och bidra till en betydligt bättre, mer patientnära och effektiv sjukvård. Det handlar också om att ställa om vården och öka de preventiva insatserna i syfte att minska behoven av vård. Målet är en framtida hälso- och sjukvård som är mer tillgänglig och bättre på att motverka ohälsa. Den hänger ihop bättre och klarar därigenom långvariga vårdbehov och kroniska sjukdomar.

Forskning och utveckling inom sjukvården – En nyckelfaktor i omställningen till en god och nära vård är utbildningens och forskningens roll. Det gäller både inom utbildningssektorn och inom sjukvårdens olika nivåer och verksamheter och kan inte nog understrykas.

Det måste vara en samsyn mellan regioner och kommuner med medverkan och ansvar för att tillhandahålla platser för den verksamhetsförlagda utbildningen tillgodos. Att det finns möjlighet att jobba i vårdnära verksamheter för att få prova på och att det finns grundläggande vårdutbildningar i olika utbildningsmodeller med tydlig utbildningsplan är nödvändigt.

Det kommer att behövas stöd för att bedriva utvecklingsarbete såväl inom själva vården som på lednings- och strategisknivå för att förstå och driva utvecklings- och förändringsarbetet.

Nya sätt att organisera vården – En av de största utmaningar vi står inför för att klara av att förändra vårdkulturen. Det handlar att göra upp med den bild vi har av vad sjukvård är och var den ska utföras. Nya behandlingsalternativ och nya sätt att organisera vården har lett till att vård som tidigare krävde inläggning och långa vårdtider på sjukhus idag klaras av med mer öppna vårdlösningar, ofta också nära vårdlösningar. Vårdplatser behöver över tid vara möjliga att flytta och använda på de områden där de behövs bäst.

För att uppnå målet med en modern, jämlik, tillgänglig och effektiv hälso- och sjukvård med utgångspunkt från Hälsocentralerna behöver förändringar göras inom hela hälso- och sjukvården.

Likväl som det behöver finnas bra barn och mödravårdsmottagningar, familjemottagningar samt ungdomsmottagningar behöver det finnas äldrevårdsmottagningar som har en geriatrisk kompetens. Coronapandemin som främst drabbat äldre personer har visat på behovet av att stärka den gruppens hälsa vilket äldremottagningar skulle kunna bidra till att göra.

Digitalisering och tekniska lösningar – Coronapandemin har gjort att den digitala utvecklingen tagit stora kliv framåt. Många ser idag möjligheter att testa digital teknik och använder den i sin vardag. Efterfrågan av vården ökar och därför behöver användningen av tekniken utvecklas ytterligare. Det handlar om att bygga kompetens och en organisation som klarar framtida omställning när det gäller sjukvårdens utveckling.

Digitaliseringen kommer att påverka hela vårdkedjan och vara en avgörande faktor till att klara framtidens hälso- och sjukvård. Även inom teater, konst och föreningsverksamhet kan digitala lösningar skapa tillgänglighet för norrbottningarna.

Psykisk hälsa och lättare psykisk ohälsa – Det finns ett stort behov av att hitta enklare vägar in till sjukvården för människor med psykisk ohälsa. Vi behöver skapa vårdformer för att snabbt kunna sätta fokus på möjlighet till egenvård eller stöd för sjukvårdande insatser. De digitala ingångarna till ungdomsmottagningen och den digitala ingången till Digitalen via 1177.se är möjliga vägar som behöver utvecklas ytterligare.

Det finns ett behov från skola, vårdnadshavare och anhöriga att snabbare kunna göra utredningar för barn med neuropsykiatriska funktionsvariationer som behöver mötas.

Kompetensväxlingar och kompetensutveckling – kommer att behöva prioriteras. Tidigare satsningar på kompetensenhet, fortbildningsinsatser, engagemanget i Vårdcollege, utbildningsarvoden, utbildningstjänster och studiebidrag kommer även fortsättningsvis att vara viktiga metoder för att säkra sjukvårdens kompetensförsörjning.

Folkhälsa – Covid-19 har visat att god hälsa och sund livshållning kan vara en avgörande faktor för hur väl det är möjligt att hantera infektioner, epidemier eller som nu, pandemier. Folkhälsosamtal vid 65 är idag mer angeläget för att öka medvetenheten och kunskapen om hälsans betydelse för det bästa livet.

Eftersom vi vet att utbildningens längd har en klar koppling till folkhälsan måste länets unga motiveras att fullfölja en gymnasieutbildning och uppmuntras att gå vidare till eftergymnasial utbildning. Men även ges möjlighet till kompletterande studier senare i livet via vuxenutbildningen, folkbildningen eller via arbetsgivaren.

Folkhälsofrågorna behöver få resurser och vara en del av vardagen på såväl ett övergripande som ett strategiskt plan. Det strategiska folkhälsoarbetet behöver mer än 1 promille av regionens resurser för att kunna ge effekt. Hälsosamtalen är bara ett område där det behöver börjas redan vid 30 år och även vara en naturlig del vid 65 år eller när det reguljära arbetslivet avslutas.

Hälsa på lika villkor –Utifrån kunskap om att män har sämre hälsa än kvinnor när det gäller hjärt-kärlsjukdomar och inte lever lika länge behöver insatser göras. De påverkbara hälsoklyftorna inte bara mellan män och kvinnor utan även mellan olika socioekonomiska grupper behöver slutas. Unga, personer med funktionsnedsättning och de som identifierar sig som HBTQI-personer rapporterar en sämre psykisk hälsa än den övriga befolkningen, där behövs riktade insatser.

Kompetensförsörjningen och beräknade pensionsavgångar

Region Norrbottens stora utmaning kommer att bli kompetensförsörjningen. Fram till 2025 uppnår ca 840 av region Norrbottens anställda pensionsålder. Dessutom har vi redan idag ca 100 medarbetare som fortsätter att jobba efter möjligheten att gå i pension.

Det kommer att vara områden och grupper som vi redan nu ser särskilt svårt att rekrytera som inom tex tandvården, Biomedicinska analytiker och allmänläkare, för att nämna några yrkesgrupper.

Glädjande att många nu söker till vårdutbildningarna på universiteten. Dessa behöver vi vara lyhörda för när det gäller möjlighet till att få praktikplatser, sommarjobb och introduktion och stöd när de anställs för att det ska bli en bra start.

Attraktiv Region

I uppdraget som regionalt utvecklingsansvarig ska vi möjliggöra utveckling av såväl befintliga näringar som skapa förutsättningar för nya att kunna utvecklas. Politiken ska ta ansvar för att utveckling sker med klimatkloka lösningar i basindustrin och besöksnäringen. Fortsatt utbyggnad av länets infrastruktur är nödvändigt och det gäller såväl fysiskt som digitalt.

Tillsammans kan vi bygga ett långsiktigt livskraftigt Norrbotten, som snabbt anpassar sig till förändringar i omvärlden och där vi fortsätter att ta tillvara våra unika förutsättningar och möjligheter. Norrbotten är en välkomnande plats där vi uppmuntrar dem som vågar tänka annorlunda och där det finns plats för alla som vill förverkliga sina drömmar. Inte minst unga kvinnor, som tidigare lämnade länet för studier och jobb, men nu har mycket bättre förutsättningar i ett mer jämställt län. Jämställdhet är en grundläggande rättighet och nödvändighet för att Norrbotten ska utvecklas. Därför vi måste öka kunskapen om hur prioriteringar och beslut faktiskt påverkar jämställdheten i samhället och använda kunskapen för att genomföra förändringar.

Arktiska Norrbotten innebär hållbara samhällen med innovationer i världsklass. Norrbotten är en av EU:s mest innovativa regioner och har utvecklats till en arktisk testbädd för flyg, tåg, bil, däck, rymd och basindustrier. Det ska vi fortsätta att främja, genom satsningar på forskning, innovationer och entreprenörskap, men även genom att vara modigare än andra regioner, våga experimentera och ta risker. LTU har en viktigt och given roll när vi behöver skapa kreativa och toleranta miljöer som lockar till sig talanger och innovatörer. Norrbotten är världsledande inom naturbaseradenärningar samtidigt som våra kulturella och kreativa näringar växer. Här, och i flera andra framtidsnärningar, finns spännande, hållbara och gränsöverskridande affärsmöjligheter, som kan locka internationella investeringar och etableringar. Samspelet mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor är en framgångsfaktor.

Utvecklingen mot en mer personcentrerad vård och hälsa, som erbjuder mobila och digitala lösningar i hemmiljö, öppnar också möjligheter till nya innovationer och tjänster. Vi vill se fler mobila lösningar, servicepunkter för att utveckla vården i närhet av människors boende.

För att främja innovationskraften i offentlig sektor kan smartare upphandling bidra till att stimulera innovativt företagande, miljödriven näringslivsutveckling samt innovativa offentliga verksamheter. Det handlar om att inte utesluta nya lösningar i den traditionella upphandlingen. Att man inte av slentrian upphandlar det ”gamla vanliga” utan aktivt strävar efter att handla effektiva tjänster som löser verksamhetens behov.

Perspektivet Samhälle

Perspektivet SAMHÄLLE beskriver hur förutsättningar för Norrbottens utveckling ska tas till vara med befolkningens behov som fokus i samverkan med kommuner, myndigheter och andra aktörer för att uppnå målen utifrån det regionala ledar- och utvecklingsansvaret.

Strategiskt mål: Hållbara lösningar

På både strategisk och verksamhetsnivå ska fokus på de globala hållbarhetsmålen vara prioriterat och är en förutsättning för att Norrbotten ska kunna ställa om till ett robust och resurseffektivt län där naturens resurser nyttjas på ett hållbart sätt i en cirkulär ekonomi. Aktivt arbeta för bostadsbyggande och utveckling i hela länet. Snabbare byggprocesser genom förändrad plan och bygglag och tillämpning av strandskyddet.

De regionala förnyelserapporterna behövs för att ha fakta och underlag för kommande prioriteringar, exempelvis stärkt infrastrukturtillgång till grön el. Utifrån det regionala utvecklingsansvaret måste regionen ta fram långsiktiga planer för kompetensförsörjning i olika branscher och områden för att trygga kompetensbehovet.

Strategiskt mål: Hållbart och starkt näringsliv

Vi behöver ett konkurrenskraftigt och brett näringsliv som gör att kvinnor och män både vill stanna kvar och flytta till Norrbotten. Det förutsätter att det finns möjligheter till en spännande fritid och tillgång till mötesplatser där man kan ta del av kultur, miljöer för rekreation och friluftsliv. Vi behöver också kreativa och innovativa forsknings- och studiemiljöer och som stärker välfärden.

Den sociala ekonomin och föreningslivet kommer spela en betydligt större roll för deltagande, egenmakt och arbetstillfällen. I Norrbotten finns det fortfarande personer som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. För att nyttja allas förmåga och för att stärka länets tillväxt ska Region Norrbotten stimulera till att fler arbets-integrerade sociala företag kan starta där Region Norrbotten kan köpa tjänster inom områden som stärker sjukvårdens möjlighet att fokusera på vårdens uppdrag. Processen med en regional överenskommelse behöver få hög status för att ge förutsättningar för att vägleda Region Norrbottens fortsatta framtagande av handlingsplaner.

Strategiskt mål: Jämställda förutsättningar för kvinnors och mäns delaktighet

Med jämställda förutsättningar för kvinnor och män, flickor och pojkar kommer vi få ett mer jämlikt Norrbotten på samtliga områden. Under medborgardialogen och handslaget med norrbottningarna efter dialogen ”Kraftsamling” var vi överens om att fokusera på unga, integration, jämställdhet och mångfald för att göra Norrbotten till ett attraktivt län. Den dialogen behöver fortsätta och utvecklas.

Arbetet med att motverka mäns våld mot kvinnor, fokusera på ekonomisk och demokratisk jämställdhet och stärka kunskapen och insikten om effekter av jämställdhets- och genuskompetens behöver stärkas.

Region Norrbotten ska ha en betydande roll bland fler regionala aktörer i arbetet att tillsammans stötta kvinnor och män till hälsosamma levnadsvanor genom hela livet. Detta för att bibehålla en så god hälsa och livskvalitet som möjligt. Det ska gälla för alla människor, oavsett ålder, kön, könsidentitet, sexuell läggning, funktionsnedsättning, religion, etnisk tillhörighet, geografisk boende ort och socioekonomiska förutsättningar.

Region Norrbotten ska arbeta för att stärka den kulturella infrastrukturen och civilsamhällets olika aktörer som är målgörare. Det innebär att det behövs institutioner, scener och miljöer som är tillgängliga för alla i hela Norrbotten. Den kulturella infrastrukturen kan stärkas genom ökad samverkan och samordning mellan institutioner, främjande verksamheter, kommuner, föreningsliv och professionella kulturskapare.

Unga i Norrbotten ska ha möjligheter att vara delaktiga i samhällsutvecklingen och påverka beslut, därför har Region Norrbotten ett uppdrag att utveckla metoder och utbilda unga samhällsintresserade.

Strategiskt mål: Ta det regionala ledarskapet

Norrbottens 14 kommuner har mycket olika förutsättningar att arbeta med utveckling och tillväxt. I framförallt de mindre kommunerna måste Region Norrbotten ta på sig ett ansvar för samverkan med och mellan kommunerna, både vad gäller personella och ekonomiska resurser så att vi inte ska få ett ännu mer segregerat län. Region Norrbotten måste ta ansvar för det regionala ledarskapet, när det gäller det goda samarbetet med länets kommuner

Region Norrbotten har ett omvittnat bra samarbete med LTU vad beträffar utbildningar på hälsoområdet, det är bra. Kommunerna och framförallt de små kommunerna har inte förutsättningar till en liknande samverkan. Därför bör Region Norrbotten tillsammans med kommunerna åstadkomma mer samverkan med LTU för

att trygga tillgången till utbildad arbetskraft på ett flertal väsentliga områden. Det gäller såväl grundutbildningar som olika slags kompetenshöjande utbildningar.

Region Norrbotten ska utifrån det regionala utvecklingsansvaret bedriva påverkansarbete regional, nationellt och internationellt.

Norrbotten ska göra en förstudie för möjligheten att kunna hitta aktörer som kan bevilja så kallade mikrolån. Norrbotten ska bli Sveriges mest välkomnande och nytänkande län.

Perspektivet Medborgare

Perspektivet MEDBORGARE beskriver de viktigaste målsättningarna för Region Norrbottens verksamheter för att kvinnor och män som medborgare ska få sina behov ska tillgodosedda och leda till det bästa livet och den bästa hälsan.

Strategiskt mål: Hållbart resande

Det ska finnas förutsättningar för att Norrbottens invånare ska kunna resa för att arbeta och utbilda sig eller för andra vardagliga syften. Det gäller både kollektivtrafik och infrastruktur för annat resande. Kollektivtrafiken med buss och tåg ska vara säker, effektiv och miljövänlig. Kollektivtrafiken ska utvecklas utifrån ett medvetet jämställdhetsperspektiv. Vi behöver stärka den regionala infrastrukturen så att vi knyter kommunerna närmare varandra och Norrbotten närmare världen.

Strategiskt mål: Ett Norrbotten som berör

Norrbottningarna ska ha god tillgång till kulturupplevelser. Kulturen bidrar till ett rikare liv, personlig utveckling och ett vidgat perspektiv på tillvaron. Alla norrbottningar ska kunna se och göra, uppleva och höra kultur på olika platser i länet.

Region Norrbotten ska stärka nationella minoriteters och urfolket samernas kulturskapande och utveckling av kulturella uttryck, identitet och språk. Deltagandet i kunskapsnätverket för samers hälsa och utveckling av kunskapscentret i Jokkmokk är bra initiativ för att öka kulturförståelsen och forma insatser som bättre möter den samiska befolkningens behov.

Strategiskt mål: Jämställd hälsa

Kvinnor och män ska ha jämställda förutsättningar för hälsofrämjande och preventiva insatser. Hälsosamtalen för 30-, 40-, 50–60- och vid 65 års ålder för att förebygga hjärt- och kärlsjukdom, diabetes, psykisk ohälsa och cancer ska prioriteras. För oss socialdemokrater är de stora skillnader vi kan se i Norrbotten vad gäller hälsa inte acceptabla och därför behöver folkhälsoarbetet stärkas.

Strategiskt mål: En god och jämställd vård

God vård innebär att vården är tillgänglig för en kontakt samma dag du söker den, den är kunskapsbaserad och ändamålsenlig, säker, individanpassad, effektiv, jämlik och jämställd. Patienter och närstående ges möjlighet att bli delaktiga och aktiva i den egna vården. Angeläget är att samordna insatser för rehabilitering och habilitering med tillgång till hjälpmedel som gör att behoven av sjukvård kan minska. Området psykisk hälsa är prioriterat. Samverkan mellan länets kommuner och sjukvården är avgörande för att ge trygghet och för att använda länets resurser på bästa sätt.

Den palliativa vård och värdig vård i livets slutskede behöver stärkas på våra sjukhus och samverkan med kommunens omsorg utvecklas. Det ska vara tryggt för patienter och anhöriga att kunna få stöd i livets mest utsatta situation i livet.

Perspektivet Verksamhet

Perspektivet VERKSAMHET beskriver de viktigaste målsättningarna för utveckling av verksamheten som möter norrbottningarnas behov och utvecklar medarbetarna för en vård som drivs och finansieras med offentliga medel.

Strategiskt mål: Hållbar förnyelse

Det kommer att kräva förändringar för att möta behovet och använda våra resurser optimalt när det gäller struktur, teknik, arbetssätt och hur vi erbjuder norrbottningen den vård hen behöver. Region Norrbotten ska inta en aktiv roll kring life science vilket möjliggör verksamhetsförlagd utveckling i samverkan med aktörer som jobbar med framtagandet av ny teknik och framtidens läkemedel.

De digitala lösningarna med lättakut på länets större hälsocentraler och vårdapp till norrbottningarna via 1177, möjliggör nya kontaktytor med vården är en utveckling av den nära vården. Det kommer att skapa utveckling av nya informationsvägar till vården, öka tillgängligheten och ge förändrade arbetssätt inom vården. Alla aktiviteter inom digitaliseringsområdet ska leda till en enklare vardag, ökad öppenhet, högre kvalitet, mer effektivitet och möjliggöra samverkan mellan verksamheter och kommunerna.

Strategiskt mål: Attraktiva verksamheter

Region Norrbotten har en verksamhet och uppgifter som gör det spännande att söka sig till oss och det är hit nya medarbetare flyttar då de får jobba i verksamheter som är progressiva, utvecklar länet och inför kunskapsbaserade metoder som främjar hälsa och delaktighet.

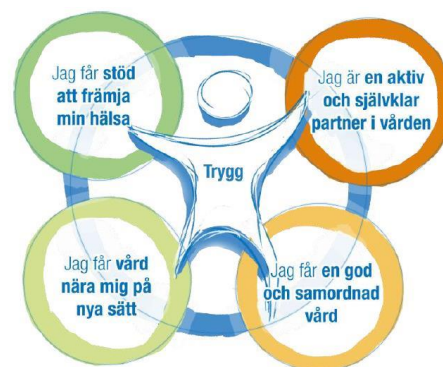
Strategiskt mål: Delaktighet och jämlikhet

Sjukvården och verksamheter ska utgå från att patienter och anhöriga vill vara delaktiga. Med hjälp av strategiska dokument som antas av regionfullmäktige hittar vi en bred samsyn genom dialog. Vi främjar ett gott bemötande kring ungas delaktighet i Norrbottens utveckling. När det gäller funktionsrättsrörelsernas erfarenheter av vården tar vi vara på dem, vilket gör att vi bli bättre att se till helhet, samverkan och omtanke om norrbottningarnas behov. Erfarenheter och synpunkter ska tas tillvara på ett systematiskt sätt på individ-, verksamhets- och systemnivå.

Strategiskt mål: Nära vård på nya sätt

För att klara den demografiska utmaningen med allt fler äldre behöver vård och behandling i större utsträckning flyttas från specialiserad vård till primärvård och från sjukhusvård till mer öppna vårdformer. Målbilderna som tagits fram i framtidsbilder för 2030 är tydliga och ger färdriktningen. Äldremottagningar kommer att skapa trygghet för de allt fler äldre i Norrbotten.

Prioriterat är ytterligare satsningar på ambulanssjukvården och vården som är på väg. Sjukvården börjar redan när ambulansen är på plats hos patienten med de första provtagningarna, syrgas och medicin. Ambulansen är en rullande sjukvårdsinrättning och en massa förberedelser görs på vägen till sjukhuset. Ambulanssjukvårdarna utvecklar hela tiden sin verksamhet för att möta behoven på bästa sätt.

Perspektivet Medarbetare

Perspektivet MEDARBETARE - Region Norrbotten ska vara en attraktiv arbetsgivare som tar tillvara medarbetarnas resurser och låter dem växa och utvecklas tillsammans i arbetet.

Strategiskt mål: Långsiktigt arbete med kompetensförsörjning

Det krävs ett aktivt och strategiskt ledarskap för förnyelse så att alla yrkesgrupper som finns idag och nya som kommer att behöva tillföras, ges möjlighet till god arbetsmiljö och trivsel, utveckling i yrket och kompetensutveckling för karriär-utveckling samt för att kunna utvecklas som individ och med uppgifterna. En riktad satsning på en karriärmodell för undersköterskor ska tas fram för att uppgiftsväxlingen ska kunna ta fart.

Uppgifts- och kompetensväxling inom och mellan yrkesgrupper är ett fortsatt viktigt utvecklingsområde. VNS och VNA¹ är vägar som behöver prövas och utvecklas. Regionen ska arbeta strukturerat med att skapa förutsättningar för, samt erbjuda kompetensutveckling av befintliga medarbetare. Nya arbetssätt är en förutsättning som kräver såväl innovation som ständiga förbättringar och förändringar.

Regionen ska stärka kunskapen kring genuskompetens och ha jämställda villkor för kvinnor, män och de som definierar sig på annat sätt, oavsett bakgrund. Alla ska ha möjlighet att kombinera yrkesarbete, studier och familj. Mångfald ska främjas, ses som en tillgång. Regionen vidtar aktiva åtgärder för att förebygga och motverka all form av diskriminering och kränkande särbehandling.

Strategiskt mål: Utbildning och utveckling av medarbetare och verksamhet

Det finns ett antal områden som kommer att vara avgörande för att med trygghet kunna möta en verksamhet som utvecklas och förändras

- Trygghet med de digitala lösningarna
- Kommunikativa och närvarande ledare i en föränderlig och utvecklande verksamhet som alltid ska ha ett större perspektiv, dvs se helheten
- Metodiskt arbete för att tillvarata medarbetares, patienters och närståendes kunskaper och erfarenheter, för att säkra en verksamhet med god kvalitet.

Framgången med den regionaliserade läkarutbildningen, behöver följas upp genom att vi gör en studie för ett nästa steg med en regionaliserad tandläkarutbildning

¹ Vård nära Service och Vår Nära Administration som är lösningar för att ge möjlighet att använda kompetens rätt och ge möjlighet för grupper att pröva ett arbete i sjukvården.

Strategiskt mål: Jämställda arbetsvillkor

Region Norrbotten ska vara en attraktiv arbetsgivare för såväl kvinnor som män och få flickor och pojkar att vilja utbilda sig till yrken inom vården. Vi ska uppmuntra till otraditionella yrkesval inom regionens olika yrkesgrupper genom att aktivt medverka vid tillfällen där unga möter arbetsmarknaden, genomföra informationsdagar, erbjuda praoplatser och ge unga möjlighet att sommarjobba i regionens verksamheter.

Arbetsmiljöfrågorna och det systematiska arbetsmiljöarbetet ska ständigt vara en av punkterna på arbetsplatsmötet.

Strategiskt mål: Utvecklas och avvecklas med respekt

Framgången för en bra verksamhet är att kunna välkomna och introducera nya medarbetare som ska känna trygghet, utveckla yrkesskicklighet och klara av att möta såväl sina egna som kollegors och patienternas förväntningar. Lika angeläget är att kunna avveckla och avsluta ett långt arbetsliv där medarbetarna känner stolthet för att gå vidare eller avsluta det efter ett långt arbetsliv och där erfarenheterna tas tillvara.

Region Norrbotten ska utveckla strategiska metoder för att båda ta emot nya medarbetare och för att ta tillvara kompetens, erfarenheter och reell kompetens av medarbetarna som närmare sig slutet på arbetslivet genom att ta fram och erbjuda program för kompetensöverföring och ta tillvara handlagsskunsken.

Perspektivet Ekonomi

Perspektivet EKONOMI innebär att vi vill se en ekonomi i balans där intäkter och kostnader möjliggör utrymme att jobba med utveckling.

Strategiskt mål: Ekonomi i balans

Det kommer krävas mod och ansvar för att säkerställa att Region Norrbotten har en ekonomi som kan hantera kommande pensionsutbetalningar, göra avsättningar till pensionsskulden, göra investeringar och förändringar av lokaler och verksamhet – allt för att klara av att möta framtidens förväntningar på en behovsstyrd vård. Detta kräver positiva ekonomiska resultat och kontroll på kostnadsutveckling.

Strategiskt mål: Ett Norrbotten där människor vill bo och leva

Det ekonomiska utrymmet som skapas från norrbottningarnas skatter samt statsbidrag och skatteutjämningar ska användas så att Norrbotten blir det mest välkommande länet. Modellen med medborgarbudget behöver utredas för att på något område kunna prövas för att göra norrbottningarna mer delaktiga i kommande prioriteringar.

Strategiskt mål: Jämställdhetsbudgetering

Arbetet med att ta fram kommande strategiska planer och budget för 2021 behöver ha utgångspunkt i modellregionarbetet och jämställdhetsrapporten från 2019 behöver ligga till grund för att se till att effekter på jämställdheten synliggjorts. På så sätt kan konsekvenser för jämställdheten beaktas redan från början när förslag på fördelning av resurser och verksamheten utformas.

Strategiskt mål: Kostnadseffektiv verksamhet

Det ska vara lätt att göra rätt och samverka mellan länets kommuner och sjuk-vården ska utgå från att vi ska använda skatter och avgifter effektivt. Fokus behöver sättas på att rutiner och dokumentation kan förenklas och digitaliseras för att skapa mer tid till omhändertagande och vård. Möjlighet till jämförelser över tid med andra är en viktig källa till kunskap om kostnadseffektivitet. Kostnaden att producera somatisk hälso- och sjukvård ska på sikt vara i nivå med rikets.

Ekonomiförutsättningar och prioriteringar under perioden 2021 - 2023

SKR beskriver i sina scenarier eller snarare en prognos då det har varit svårt att se effekterna på kommuner och regionernas ekonomi. Några faktorer som kommer att påverka Region Norrbottens verksamhet och ekonomiska förutsättningar.

- Den negativa befolkningsutvecklingen och ökade arbetslöshet i länet kommer att påverka skatteintäkterna. Prognosen visar att personer i åldersgruppen 20–67 kommer att minska med 4 procent, barn och unga upp till 19 år ökar med 7 procent och personer över 67 år ökar med 31 procent.
- Samhällsekonomin tillväxt har gått in i en lågkonjunktur och förutspås återhämtas första 2023.
- Statens transfereringar i form av statsbidrag och utjämningsystem har förändrats och regionen har även kunnat notera extra tillskotta utöver beslutade förändringar av utjämningsbidraget under 2020.
- Regionens förmåga att anpassa verksamheten till de ekonomiska förutsättningarna och de demografiska behoven.

Prioriteringar under 2021

Utifrån förslaget till statsbudget, som sett utifrån ett historiskt perspektiv är mycket frikostig, kommer region Norrbotten att ges möjlighet att kunna prioritera och sätta fokus på ett antal områden. Det möjliga utrymmet på drygt 460 miljoner ger Region Norrbotten följande potential för att trygga och utveckla vården.

- **Generellt statsbidrag och uppskjuten vård 261 miljoner**
Norrbottens vårdskuld som är en andel i Sverige där 52% av operationer ställdes in mellan mars – september 2020. Här kommer det att behövs möjlighet till omställning och prioriteringar för att möta vårdbehovet.
- **Cancervården** där Norrbottens andel ca 11 miljoner. Vi måste fortsätta samverkan i Norra sjukvårdsregionen.
- **Ambulanssjukvården** får resurser för kompetensutveckling. En viktig uppgift är att ta fram en utvecklingsplan för att utveckla och säkra ambulanssjukvården i hela Norrbotten. Försök med att införa en **bedömningsbild** ska göras i Luleå/Boden, enligt samma modell som gett goda resultat i Umeå.
- Ett **särskilt krisstöd till vårdpersonalen** ger regionen möjlighet att klara av hanteringen av arbetsmiljöskulden som uppkom under pandemins hittills mest intensiva månader.

- **Satsningar inom psykiatri och folkhälsan** kommer att skapa möjlighet för att prioritera arbetet med den antagna folkhälsostrategin. Särskilt stöd ges för satsningar med syfte att stärka psykiatri och suicidprevention. I detta arbete bör vården ha särskilt fokus på barn och unga.
- Särskilda pengar för det fortsatta arbete med att säkra **fast läkarkontakt och kompetenshöjning inom primärvården** på ca 82,5 miljoner möjliggör att försöket i Östra Norrbotten bör ges goda förutsättningar att införa sjukvård i hemmet.
- Inom ramen för att **stärka civilförsvaret och då speciellt området hälso- och sjukvård** kommer staten att tillföras ytterligare resurser under de kommande åren.
- **Genom omställning som utgår från ett tillitsbaserat omställningsarbete för att erhålla hållbara lösningarna** behövs en långsiktig strategi för att säkra tillgången på vård av hög kvalitet och då den vård som utgår från norrbottningarnas behov.
- **Kollektivtrafiken** har under Corona pandemin drabbats hårt och alla satsningar på att utveckla och utökad turtäthet har fallit platt. Norrbotten behöver ta fram ett **program för omställning och en revidering av trafikförsörjningsprogrammet**. Med ett särskilt ekonomiskt ansvar från Region Norrbotten under åren 2021 – 2023 för ett omtag som ger långsiktiga effekter, som är hållbara och ekonomiska samt utvecklar Norrbotten.

Samhällsekonomi

Utveckling i procent

	2019	2020	2021	2022	2023
BNP 1)	1,2	-4,9	1,7	3,8	3,8
Befolkning 15–74 år 2)	0,7	0,4	0,5	0,4	0,4
Relativ arbetslöshet	6,8	8,9	9,3	8,3	8,1
KPI	1,8	0,5	0,7	1,8	2,4

Källa: SCB och Sveriges Kommuner och Regioner, augusti 2020

1)Kalenderkorrigerad utveckling 2) Procent av arbetskraften 15–74 år

Uppgifterna baseras på befolkningsutveckling, samhällsekonominns tillväxt, bibehållen skattesats, statens transfereringar i form av statsbidrag och utjämningsystem samt regionens förmåga att anpassa verksamheten till de ekonomiska förutsättningarna.

För att nämna några av resultat som kommit fram i de kommande nationella utredningar kommer de faktorer som leder till förändringar även påverka Region Norrbottens förmåga att utveckla verksamheten och möta norrbottningarnas behov av hälso- och sjukvård, regionalutveckling, kultur och kommunikationer. Exempel på faktorer som nämns är:

- Ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården
- Kommissionen om utvärdering av åtgärderna för att hantera utbrottet av det virus som orsakar sjukdomen covid-19
- Utredningen om främjande av ökad fysisk aktivitet
- Sannings- och försoningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset

Ekonomiska effekter och förutsättningar

Corona Covid-19 pandemin har förändrat mycket av förutsättningar och prognoserna. Som SKR skriver i Ekonominytt från augusti 2020 har pandemin haft stor påverkan på samhällsekonomin men mildrats av de åtgärder som aviserats och beslutats av regeringen. De beslutade förändringarna av utjämningsbidraget har och kommer möjliggöra en hanterbar förändringstakt. Den största avgörande faktor som kommer att direkt påverka regionens ekonomi är arbetsmarknadsläget, hur lång effekterna av pandemin blir och hur detta påverkar lågkonjunkturen.

Medel för regionala tillväxtansvaret

Det nationella anslaget för det regionala utvecklingsansvaret under 2020 är 135,4 miljoner och förutsätter att vi avsätter egna resurser för att kunna växla upp de nationella 1:1 medlen. Det kommer med största sannolikhet behövas ytterligare regionala resurser under för att möta glappen mellan EU:s budgetperioder.

Medel för regional kulturutveckling

För 2020 erhåller Region Norrbotten ca 48 miljoner genom kultursamverkansmodellen, för utifrån en bred och omfattande kulturverksamhet ta ett starkt regionalt ansvar. Utgångspunkten för statens stöd har varit den bredd och utveckling i av kulturen i Norrbotten. Här finns ett direkt samband till Region Norrbottens egna ekonomiska insatser på området.

Investeringar

Under planperioden slutförs de påbörjade investeringarna vid Sunderby Sjukhus och planeringen för att forma framtidens sjukvård i Kiruna prioriteras. Efter en överenskommelse med LKAB om projektering och byggstart är målet en modern och funktionell sjukvård som möter behovet av vård i ett arktiskt klimat. Ett positivt ekonomiskt utfall kommer att klara finansieringen av investeringar i fastigheter och teknisk utrustning.

Pensionskostnader

De extra avsättningarna som gjordes under 2018 och den förändrade placeringspolicy beräknas säkra avsättningen för att det ska finnas medel när utbetalningarna ökar. Det finns inte utrymme att använda avkastningen i dagens verksamhet, utan den behöver avsättas för framtiden.

Verksamhetsförändringar

Det kommer vara angeläget att göra ett omfattande arbete med en bred förankring i samtliga verksamheter och personalgrupper för ett uppdrag att flytta verksamhet, uppdrag och resurser från sjukhusvården till närsjukvården och den nära vården på hälsocentralerna. Utgångspunkt för arbetet är vägen till framtidens hälsa och vård 2035 och det nationella arbetet med den goda och nära vården.

Digitaliseringen

Ett av de avgörande vägvalen kommer att vara hur Region Norrbotten förmår att på samtliga områden ta till vara de digitala framstegen som görs för att möjliggöra att vården blir tillgänglig och nära för alla norrbottningar. Prioriterat måste vara att verksamheterna analyserar och inför digitala lösningar för att underlätta och klara av uppgiftsväxlingar och personalrekryteringen. Det behövs en samordnad och exekutiv funktion som säkerställer att samtliga delar inom regionen inför digitala lösningar. Detta kommer kräva såväl investeringar som resursförflyttning.

Möjligheter och risker

Med god förankring och ett handslag med samtliga Region Norrbottens medarbetare kommer det vara möjligt att göra en omställning men det kommer att förutsätta att vi vågar göra verksamhet på nytt sätt. Detta gäller samtliga verksamheter och regionens alla uppdrag.

Det finns en uppenbar risk att medarbetare inte kommer att känna igen sig och känna sig delaktig i omställningen. Detta kan i sin tur leda till otrygga norrbottningar som inte känner förtroende för vårdens förändringar. Därför behöver det finnas tid för förståelse och insikt om situationen och behovet av förändringar.

Skattesats och befolkningsutveckling

	2020	2021	2022	2023
Utdebitering kr/skattekrona	11,34	11,34	11,34	11,34
Skatteunderlagsutveckling i riket SKL:s underlag aug 2020	2,4	1,3	3,9	4,0
Antal invånare 1 november året innan SKL prognos feb 2019	250 230	249 263	248 110	246 823

Sveriges Kommuner och Landstings prognos är underlag för bedömning av skatteintäkter och utjämning

Sammanfattning ekonomi

I vårt förslag till strategisk plan med budget för 2021–2023 lägger vi ingen resultatbudget, balansbudget eller fördelning per nämnd. Vi utgår från SKRs prognosunderlag för regioner 2020-2027.

Långsiktigt behöver Region Norrbotten ha en balans mellan intäkter och utgifter. För att uppnå detta kommer det att krävas åtgärder. Det är viktigt att åtgärderna görs med stor lyhördhet och i närhet till verksamheten, allt för att skapa förståelse och stöd för de nödvändiga förändringarna.

2021 ser ut att bli ett år med högre arbetslöshet, minskade skatteintäkter och stor osäkerhet kring ekonomin i världen. Allt detta kommer att påverka Norrbotten. Trots en sviktande ekonomi har Region Norrbotten ett ansvar att göra nödvändiga investeringar för att trygga vården och verksamhet långsiktigt.

Avslutningsvis är det viktigt att inte glömma bort att Region Norrbotten sedan 2018 har det regionala utvecklingsansvaret. Ett ansvar som innebär åtagande och engagemang!

Ett Norrbotten för dig

Oavsett vem du är eller var du bor ska du ha tillgång till en bra vård. Vården ska ges efter behov, det vill säga, den som behöver vården mest ska också få den först, det ska inte finnas gräddfiler för de som kan betala för sig.

Utvecklingen med den ökade psykiska ohälsan hos såväl barn och unga som vuxna måste brytas. Det är ett arbete som kräver en bred samverkan mellan regionen, kommunerna och inte minst civilsamhället. Tillsammans kan vi bryta utvecklingen men det kommer att krävas att vi gemensamt kanlar upp ärmarna och prioriterar att stärka och förbättra den psykiska hälsan hos länets invånare. Samverkan, flexibilitet och anpassning till förändrade och nya behov är en nyckel för att möta dagens och morgondagens behov.

Vi socialdemokrater vill prioritera den nära vården. Tillgängligheten måste öka, digitaliseringen bli ett verktyg som underlättar och kontakten med vården samma dag du söker den måste bli en självklarhet. Idag är det inte så och det behöver vi ändra på. Resurser kommer att behöva flytta från sjukhusen till hälsocentralerna och från hälsocentralerna till det egna hemmet, kedjan måste hålla ihop.

Vården för de svårt sjuka äldre måste förbättras. Varje person som bollas mellan avdelningar eller mellan region och kommun är en för mycket. En fast vårdkontakt som tar ansvar och säkerställer att medicinering, remisser och andra basala saker fungerar som det ska är en av nycklarna, ökad samverkan en annan.

Regionens uppdrag handlar inte om sjukvård eller kultur. Det handlar om både och. På samma sätt som Region Norrbotten är ansvariga för en stor del av länets hälso- och sjukvård är de också ansvariga för regional utveckling, kollektivtrafik och kultur. Det står inte i motsatsförhållande till varandra utan det handlar om en symbios. Det handlar om att skapa ett attraktivt Norrbotten där människor vill bo och verka. Det handlar om att värna de värden som skapar ett attraktivt och levande Norrbotten, det där som binder människor samman och skapar en känsla av samhörighet och sammanhang och som bidrar till ett livskraftigt län.

I Norrbotten tar vi vara på alla möjligheter. På riktigt. Vi pratar inte bara om dem. Vi har en basnäring i absolut världsklass, vi gör affärer av våra unika förutsättningar, vår besöksnäring går starkt framåt och vi jobbar ständigt med att utveckla andra branscher. Några av världens största företag och varumärken har valt att ha verksamhet hos oss. Det är ingen slump.

Tillsammans skapar vi ett län med framtidstro. Den viktigaste resursen är vi norrbottningar själva. Alla människor som bor, lever i och utvecklar vår landsdel. Alla som genom alla tider har befolkat Norrbotten, det är vi som gör vårt län attraktivt, allt det vi gör och allt det vi skapar.

Socialdemokraterna